

ДРЖАВНА РЕВИЗОРСКА ИНСТИТУЦИЈА

РЕЗИМЕ

ИЗВЕШТАЈА О РЕВИЗИЈИ СВРСИСХОДНОСТИ ПОСЛОВАЊА „Ефикасност успостављања интерне финансијске контроле у министарствима”

12. јануар 2021. године

Обавеза успостављања финансијског управљања и контроле и интерне ревизије за кориснике јавних средстава прописана је Законом о буџетском систему из 2009. године.

Министарства као директни корисници буџетских средстава Републике Србије у обавези су да успоставе адекватан систем интерних контрола који ће им омогућити ефективно управљање ризицима и остваривање циљева пословања у складу са прописима, буџетом и добрим финансијским управљањем, односно у складу са принципима економичности, ефикасности и ефективности. Имајући у виду чињеницу да су министарства у 2018. години извршила текуће расходе и издатке у износу од 713 милијарди динара (43% буџета Републике Србије), а у 2019. години 793 милијарди динара (42% буџета Републике Србије), додатно повећава потребу успостављања адекватног система интерних контрола у овим органима.

Иако се може рећи да су министарства започела поступак успостављања система интерних контрола на начин који је прописан, у ревизијама финансијских извештаја и правилности пословања које је Државна ревизорска институција спровела у периоду 2016-2018. године, утврђени су проблеми и недостаци у успостављању система интерне финансијске контроле у одређеном броју министарстава. Наиме, у 2016. и 2018. години ревидирано је по пет различитих министарстава, од којих су по три имала неправилности у успостављању ФУК. Утврђене неправилности су се углавном односиле на: непостојање и непотпуност интерних аката и процедура, неусаглашеност интерних аката са актима више правне снаге, непостојање потпуних контролних активности над документацијом и недоношење стратегије управљања ризицима и регистра ризика. У 2017. години нису утврђене неправилности у систему ФУК код два ревидирана министарства.

У 2018. години три министарства од укупно 18 министарстава нису имала ниједног запосленог интерног ревизора, а при том једно министарство није имало нормативно успостављену јединицу интерне ревизије. Такође, у категорији министарстава која морају имати попуњену јединицу интерне ревизије (са најмање три интерна ревизора), само мањи део, тачније 39% министарстава је испуњавало ову обавезу (седам министарства).

Наведени недостаци у интерним контролама министарстава могу створити ризик да поједина министарства неће остварити постављене циљеве на правилан, економичан, ефикасан и ефективан начин, што је и определило Државну ревизорску институцију да спроведе ревизију сврсисходности пословања „Ефикасност успостављања интерне финансијске контроле у министарствима“.

Поред сагледавања активности Министарства финансија-Сектора централне јединице за хармонизацију у пружању подршке и помоћи у успостављању система интерне финансијске контроле у министарствима, циљ ревизије био је да утврдимо ниво успостављања интерних контрола код субјеката ревизије, сагледамо факторе који су утицали на њено успостављање и могућности њеног унапређења.

Фокус ревизије је био да сагледамо у којој мери су министарства ускладила/ прилагодила системе интерних контрола у својим организацијама са захтевима концепта интерне финансијске контроле у јавном сектору.

Ревизијом су обухваћени следећи субјекти:

- 1) Министарство финансија – Централна јединица за хармонизацију (ЦЈХ),
- 2) Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре (МГСИ),
- 3) Министарство просвете, науке и технолошког развоја (МПНТР) и
- 4) Министарство омладине и спорта (МОС).

Кључном поруком, након спроведене ревизије утврдили смо да:

Иако су министарства предузимала активности на успостављању система интерне финансијске контроле у претходном периоду, потребно је да интензивирају активности на даљем развоју и унапређењу система ФУК и функције ИР, како би се обезбедила већа подршка руководству у остваривању циљева пословања.

У наставку су дати закључци и налази до којих смо дошли у поступку ревизије:

ЗАКЉУЧАК 1: Иако је обавеза успостављања система ФУК прописана 2009. године, МПНТР је тек 2020. године предузело одређене кораке на успостављању и развоју појединих елемената „COSO“ оквира, док МГСИ и МОС успостављени систем нису редовно ажурирали.

- Иако је МПНТР у претходном периоду имало именованог руководиоца задуженог за успостављање система ФУК, тек крајем 2019. године ово министарство је формирало радну групу са дефинисаним задацима за организационо успостављање овог система.
- МГСИ и МОС су у значајној мери остварила активности које се односе на поједине елементе „COSO“ оквира, док је МПНТР значајније кораке на развоју ових елемената предузело у 2020. години.
- Успостављен систем ФУК у МГСИ и МОС у претходном периоду није редовно ажуриран.

ЗАКЉУЧАК 2: Неформирање јединице за ИР у МОС и делимична попуњеност јединице за интерну ревизију у МГСИ и МПНТР, отежава остваривање функције интерне ревизије која има за циљ унапређење укупног процеса пословања.

- МОС још увек није успоставило јединицу за ИР, док МГСИ и МПНТР немају потпуну кадровску попуњеност јединице.
- МПНТР није ускладило годишње планове интерне ревизије са Стратешким планом, нити је спровело све планиране ревизије.

- Интерни ревизори сагледавају степен извршења препорука кроз накнадне ревизије, али не и допринос интерне ревизије унапређењу пословања министарства.

ЗАКЉУЧАК 3: Поред пружања стручне подршке министарствима у успостављању система ФУК и ИР кроз донета методолошка упутства и спроведене обуке, на већу ефикасност успостављања овог система могло би да утиче увођење обавезе извештавања о датим препорукама ЦЈХ у отклањању уочених слабости у интерним контролама.

- ЦЈХ је у претходном периоду пружила стручну помоћ министарствима у успостављању система ФУК кроз донета методолошка упутства и спроведене обуке, док је праћење успостављеног система ФУК у министарствима вршила кроз КГИ у којима је предлагала препоруке за даљи развој и унапређење овог система.
- ЦЈХ је у претходном периоду пружила стручну помоћ министарствима у успостављању функције ИР кроз донета методолошка упутства и спроведене обуке, док је сагледавање квалитета рада интерне ревизије вршила без формално донетог програма оцењивања и утврђене методологије рада.

У циљу ефикаснијег успостављања интерне финансијске контроле у министарствима, Државна ревизорска институција, субјектима ревизије, дала је одређене препоруке.